

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Rácz Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kárpáti Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli lemondás jogszerűségének megállapítása iránt a Miskolci Munkaügyi Bíróságnál 2.M.1042/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.650/2009/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.650/2009/3. számú ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 320.400 (háromszázhuszezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében rendkívüli lemondása jogszerűségének megállapítását, és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte. A Miskolci Munkaügyi Bíróság 2.M.1042/2008/17. számú ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest 160.000 forint perköltség és 320.400 forint eljárási illeték fizetésére kötelezte. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1994-től a Sz.L.Á.I.A.M.I. igazgatója volt. Ennek jogutódja 2008. július 1-jétől az E.G.SZ.Á.I.A.M.I.N.O.Ó. lett. Az alperes intézmény rövid elnevezése V.O.K.. E.V.Ö. intézményi összevonásról döntött, így 2008. július 1-jétől a pályázati eljárás eredményes befejezéséig, legfeljebb 2008. szeptember 30-áig az összevont intézmény igazgatói teendőinek elvégzésével H.A.-t bízta meg, amelyet utóbb ezen személy elnyert, és jelenleg is ő az alperes igazgatója. H.A. a sz. tagiskola korábbi vezetőjének kivételével valamennyi intézmény vezetőjének felajánlotta, hogy az összevonás után mint megbízott vezető dolgozzanak tovább. Így a felperest is felkérte, hogy az intézményegység vezetését lássa el, aki gondolkodási időt kért, majd május végén azt a választ adta, hogy nem vállalja a tagintézmény vezetői megbízást. A felperes 2008. június 23-án rendkívüli lemondással élt a Kjt. 25. § (2) bekezdés d) pontja, és 29. § (1) bekezdés b) pontja alapján. A rendkívüli lemondás az alábbiakat rögzítette:

„1.) 2007. november 5-én nekem írt levélben azt állították „A 2007. évi költségvetési tervezet 3/4 évi előirányzat teljesítése alapján jelentős túllépés jelentkezett a túlóra és a helyettesítésre tervezett összegeknél.” Három munkanapot kaptam arra, hogy tételes kimutatást készítsek és igazoló jelentésben foglaljam össze a túllépés okait. Noha felelősséggel azért tartozom, hogy a gazdasági év lezárásakor ne lépjem túl a kiadási előirányzatot, a november 9-

ei levelemben bizonyítottam, hogy nem léptem túl a költségvetést. A 2007. évi költségvetés végrehajtásának elfogadása szerint 2.846.000 forint megtakarítása volt az intézménynek (még a 2007. szeptember 1-jével átvett tagintézmény esetében is sikerült mindössze négy hónap alatt 661.000 forintot megtakarítanom). 2.) A 2007. november 22-ei képviselő-testületi ülést a V.T. élő adásban közvetítette. Az ülésen nagy nyilvánosság előtt Ön azt állította, hogy a képviselő-testület által elvárt magatartást személyes mulasztás miatt nem tudtam teljesíteni (mint említettem már, ezt is cáfolta a költségvetési év zárása, mert nem volt az intézménynek hiánya, sőt megtakarítást produkált).3.) A 2008. február 27-én kelt levelében azt állította, hogy az általam vezetett oktatási intézményben az S-s (sajátos nevelési igényű) gyermekek oktatása és nevelése az alapító okiratban foglaltakkal ellentétes. A 2008. március 5-ei levelemben (Ön által nem kifogásolva a választ) bizonyítottam, hogy nem jártam el jogellenesen.

4.) A 2008. május 9-én kelt levelében azt a valótlan-ságot állította, hogy „valamikor” megküldött számomra egy szakértői összegzést és javaslatot azzal, hogy véleményeztessem az oktatási törvényben felsorolt szervezetekkel és közösségekkel. Korábban már kijelentettem, hogy a fenntartó mulasztásos törvénysértéseket követett el. A fenntartói mulasztásos törvénysértést akarta rajtam számon kérni. Erre nem voltam hajlandó. Arra sem, hogy a számonkérésből fakadó „félelmemben” nem létező véleményeket visszadátumozzak vagy dátum nélkül megküldjek, mert akkor megcsalásért és a mulasztás elismeréséért fegyelmi eljárást indít ellenem. Törvénysértésben és hamisításban nem voltam hajlandó részt venni.5.) A 2008. június 2-án kelt levelében ugyanazokat a súlyos törvénysértéseket várta volna el tőlem, mint az indokolási pontban foglaltak voltak - azzal az eltéréssel, hogy most már a „Többcélú közoktatási intézmény névhasználatának véleményezése” ürügyén akart törvénysértő helyzetbe hozni.6.) 2008. június 11-én meglepődve tapasztaltam, hogy az általam vezetett oktatási intézményben a tankönyveket tanítási idő alatt az osztályban lehetett megvásárolni (az osztályfőnök előre beszédte a tankönyvcsomag árát (milliós nagyságrendű készpénzt tartva az oktatási intézményben). T.G.J. a nyelvet oktató tanár végezte a négy első osztály tanulóinak a 2008/2009-es tanévre három osztályba történő elosztását. Az általam januárban aláírt tankönyvrendelést módosították a tantestület és az én tudtom nélkül. Az ebben a pontban felsorolt jogtalanságok az Ön kérésére történtek, melyet H.A. igazgatóhelyettes a tanévzáró tantestületi értekezleten úgy igazolt, hogy erre kapott megbízást. Ezzel az esettel már végképp tanácstalanul álltam szemben, mert vizsgálatot sem mertem kezdeményezni.7.) A sorozatos és tendenciózus támadások, valamint azok következményeként a kollégáim, a szülők és a lakosok előtti hitelvesztésem késztettek döntésem meghozatalára."A rendkívüli lemondást a felperes M.O. polgármesternek címezte, aki azt 2008. június 24-én kapta kézhez.A munkaügyi bíróság álláspontja szerint - utalva a Kjt. 29. §-ának

(2) bekezdésére - ha akötelezettségszegés jogellenes állapot fenntartásában folyamatos, vagy tartós kötelezettségszegésben nyilvánul meg, a közalkalmazott mindaddig határidőben gyakorolhatja a rendkívüli lemondás jogát, amíg a jogellenes állapot fennáll. A bíróság álláspontja szerint azonban a jelen tényállás mellett a rendkívüli lemondásban megjelölt pontokban foglaltak egységbe tartozó körülményekként nem voltak értékelhetőek. A bíróság a hivatkozott levelek tartalma alapján nem találta megállapíthatónak azt, hogy az azokban foglaltak a polgármesternek a felperessel szembeni személyes ellentéte miatti vádaskodásokat tartalmazzanak. Az, hogy az alperes elfogadta a felperesi választ, ezt önmagában nem támasztja alá. A pontban foglaltak valósága bizonyítására a felperes egy DVD-t csatolt annak igazolására, hogy M.O. a képviselő-testületi ülésen azt közölte, miszerint a felperes későn hajtott végre az elrendelt létszámcsökkentést, ezért kellett az étkezési utalványt megvonni, emiatt kényszerpályán volt, mely „megérne még jó néhány misét”. Ezen ok rendkívüli lemondás indoka önmagában nem lehet.

A bíróság megállapította, hogy a pontban megjelölt leveleket az alperes az összes intézményvezetőnek megküldte, így nem állapítható meg, hogy ezek abba a felperes által felvázolt egységbe illenének, amelyek az ellen indított vádaskodások részét képezik. Amennyiben a pontban megjelölt levelek valóban törvényteleniségre kívánták rábírni a címzetteket, abban az esetben is ez nem a felperes elleni támadásként értelmezhető arra figyelemmel, hogy minden intézményvezető megkapta azokat.

A pontban foglaltakra figyelemmel a bíróság kifejtette, hogy a felperes nem bizonyította, miszerint a felrótt magatartás alperesi magatartás lenne. A bíróság álláspontja szerint nem állapítható meg a rendkívüli lemondásban megjelölt pontok alapján, hogy a munkáltató olyan magatartást tanúsított volna, amely a felperes közalkalmazotti jogviszonyának fenntartását lehetetlenné tette. A bíróság nem találta bizonyítottnak azt, hogy a felperessel szemben az alperes sorozatos és tendenciózus támadásokat intézett, és azt sem, hogy a rendkívüli lemondásban foglaltak miatt a munkatársak, szülők és lakosok részéről bizalomvesztés alakult ki. A bíróság M.I. tanú által előadottakat a tényállás részeként nem fogadta el. A polgármester által elhangzott nyilatkozat valósága esetén sem állapítható meg az, hogy a rendkívüli lemondásban foglalt indokok alapján az jogszerű lenne.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.650/2009/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest 160.000 forint másodfokú perköltség, és 320.400 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a munkaügyi bíróság helyesen járt el akkor, amikor M.I. tanú vallomását a bizonyítékok értékelésénél a tényállás megállapítására nem találta alkalmasnak. A pontban írt cselekmények tizenöt napon túliak, így azok csak akkor kerülhettek volna értékelésre, ha

kétséget kizáróan bizonyított az a felperesi hivatkozás, miszerint az alperes részéről, vagyis a képviselő-testület, illetve a polgármester részéről egységet képező folyamatos cselekmények sorozatos kifejtésére került sor, amelynek utolsó eseménye volt a pontban meghatározott indok. A rendkívüli lemondás pontjait - a jogvesztő határidő előbbiekben kifejtett elmulasztása okán - a munkaügyi bíróságnak már nem is kellett volna vizsgálni. Nem tekinthető a rendkívüli lemondás pontjában megjelölt ok a munkáltatói jogkört gyakorló képviselő-testület, illetve az egyéb munkáltatói jogkört gyakorló polgármester részéről megvalósított tevékenységnek, illetve azokkal bármilyen összefüggésbe hozható megnyilatkozásnak. Amennyiben a rendkívüli lemondásban felhozott indokok egységbe foglalt folyamatossága megállapítható lenne, csak akkor kerülhetne sor az pontban írt indokok kapcsán azok valós és okszerű voltának vizsgálatára, vagyis annak értékelésére, hogy a munkáltató tanúsított-e olyan magatartást, ami a felperes közalkalmazotti jogviszonya fenntartását a Kjt. 29. § (1) bekezdés b) pontjában szabályozottak szerint lehetetlenné tette. Mindez azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt megállapítható. A felperes állította, hogy hosszú idő óta a polgármester és közte ellentét áll fenn, amelynek okát nem tudja. A rendkívüli lemondásban megjelölt levelek tartalma alapján érezte úgy, hogy a polgármester személyes ellenszenvet táplált ellene, így ő a jogait rendeltetésellenesen gyakorolta. A perben a felperest terhelte az alperesi rendeltetésellenes joggyakorlás bizonyításának kötelezettsége, aminek nem tudott eleget tenni. A rendkívüli lemondás pontjában hivatkozott levélváltás indokoltsága, tartalma alapján nem lehet levonni azt a következtetést, hogy az alperes az Mt. 4. § (2) bekezdését megvalósította volna. A kért adatszolgáltatás, figyelemfelhívás nem tekinthető a felperes ellen irányuló zaklatási sorozat részének, de még egyedi zaklatásnak sem. A munkáltatót terheli a felelősség a költségvetési tervezet időarányos előirányzatainak teljesítéséért, azzal összefüggő ellenőrzések elvégzéséért, az adott intézmény törvényes működéséért. A polgármester 2007. december 4. napján kelt, az intézményvezetőhöz intézett felhívásából megállapítható az Állami Számvevőszék 2007-es átfogó ellenőrzésének ténye, „szabályszerűségi megállapítások” jegyzőkönyvbeni rögzítése. Tehát nemcsak a felperessel szemben került sor figyelemfelhívásra. Az alperes fenntartójának intézmények összevonására irányuló intézkedése nemcsak a felperes által irányított iskolát, hanem más nevelési-oktatási intézményeket, azok vezetőinek magasabb vezetői megbízását, magasabb vezetői pótlékát is érintette. H.A. több intézményvezetőt, így a felperest is felkérte az összevont intézménynél intézményegység-vezetői feladat ellátására. A felperes gondolkodási időt kért, majd ezt követően nemleges választ adott. Amennyiben a felperes ellen irányult volna a munkáltatói jogkör gyakorló szándéka, ilyen felkérésre nem került volna sor. A felperes azt, hogy a felkérés látszólagos lett volna, semmivel nem

bizonyította. A felperesnek a polgármester és közte fennálló ellentétre hivatkozását aggályossá teszi az a körülmény, hogy a munkakapcsolat mellett még magánügyek megbeszélésére is sor került közöttük. A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet „megváltoztatására”, és a keresetnek való helytadásra irányult az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. A felülvizsgálati érvelés szerint tévedett mindkét fokú bíróság akkor, amikor M.I. tanúvallomását kirekesztette a tényállás megállapítása során. Ezen bizonyíték figyelmen kívül hagyásával a bíróság a felperest megfosztotta a bizonyítási teher folytán rá háruló kötelezettség teljesítésétől. Véleménye szerint ezen tanúvallomás bizonyította az Mt. 4. §-ában írtak megvalósulását. Életszerűtlen az elsőfokú bíróság – a jogerős ítélet által helybenhagyott – azon megállapítása, hogy a felperes beosztott tanárként az intézmények összevonása után is fenntarthatta volna a közalkalmazotti jogviszonyát. Hosszú évtizedes vezetői munka után teljesen életszerűtlen annak elvárása, hogy beosztottként tartja fenn a jogviszonyát azok után, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója folyamatosan próbálta ellehetetleníteni. Ebből adódóan álláspontja szerint törvénytörő azon ítéleti megállapítás is, hogy az ellene tett intézkedések nem képeztek folyamatos, egységes cselekménysort. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában tartására, és a felperes perköltség fizetésre kötelezésére irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197., BH.2002.29.]. A másodfokú bíróság az ítéletében helytállóan állapította meg, hogy a rendkívüli lemondás pontjában foglaltakra a felperes a törvény által [Kjt. 29. § (2) bekezdés] előírt tizenöt napos határidőn túl hivatkozott. Nem nyert bizonyítást, hogy a képviselő-testület, illetve a polgármester részéről egységet képező, folyamatosan megvalósított, a felperesre nézve sérelmes eljárási sorozat történt, amelynek utolsó eseménye volt a pontban megfogalmazott ok, amely nem is került bizonyításra. A felülvizsgálati kérelem csupán állította, hogy törvénytörő azon ítéleti megállapítás, amely szerint a felperes ellen tett intézkedések nem képezhettek cselekménysort, azonban nem adta annak indokát. A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és a 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben kell előadni a jogszabálysértés megjelölése mellett, hogy a fél a jogerős határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja. Ennek indokát

azonban a felperes a felülvizsgálati kérelmében nem adta. Önmagában az életszerűségre hivatkozás jogszabálysértés megállapítására nem adott alapot. Az eljáró bíróságok helytállóan mellőzték döntésük meghozatala során M.I. tanúvallomását. M.O. állította, hogy a felperessel baráti viszonyban állt, míg M.I. ennek ellenkezőjét vallotta, azonban az ellentét feloldására a szembesítést a felperes a bíróság határozott felhívása ellenére sem kérte (jegyzőkönyv, 11. oldal 5. bekezdés). Egyebekben az eljáró bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a 2008. május 17-én elhangzottaknak a jelen ügy eldöntése szempontjából azért sincs ügydöntő jelentősége, mert arra a felperes a rendkívüli lemondásában maga sem hivatkozott, és egyéb adat sem merült fel arra nézve, hogy a közalkalmazotti jogviszony megszüntetését M.O. sértő kijelentései motiválták volna. A 2009. március 13-ai tárgyalásig a felperes maga sem hivatkozott arra, hogy a polgármester sértő megjegyzéseket tett volna a személyével kapcsolatban. Az Mt. 4. §-ának (2) bekezdése értelmében a jog gyakorlása különösen akkor nem rendeltetésszerű, ha az mások jogos érdekének csorbítására, érdekérvényesítésének korlátozására, zaklatására, véleménynyilvánításának elfojtására irányul, vagy erre vezet. Az erre hivatkozó kereseti előadást a rendeltetésellenes joggyakorlásra vonatkozó bizonyítási szabályok alapján kellett vizsgálni, amely szerint a bizonyítási teher a felperesre hárult [Pp. 164. § (1) bekezdés]. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a munkáltató részéről a rendeltetésellenes joggyakorlás nem valósult meg. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes „életszerűtlennek” találta beosztottként a jogviszonyának fenntartását, a rendkívüli lemondás jogszerűségét nem támasztotta alá. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján. A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg az illetékviselési kötelezettség a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján terheli.

Budapest, 2011. január 19.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő